

Sygn. akt IX Ca 211/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz(spr.)
Sędziowie:	SSO Ewa Dobrzyńska- Murawka SSR (del.) Magdalena Maszlanka
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Olsztynie,

sprawy z powództwa M. A.,

przeciwko K. A.,

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 17 lutego 2014 r., sygn. akt X C 3784/13,

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 grudnia 1997 r. w sprawie I C 1277/96 w całości.

Sygn. akt IX Ca 211/14

UZASADNIENIE

Powódka M. A. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 03 grudnia 1997 r. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 1277/96, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 18 sierpnia 1998r.

W uzasadnieniu wskazała, iż wyrokiem z 3 grudnia 1997 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od powódki na rzecz pozwanego w niniejszej sprawie K. A. kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 1993 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu w wysokości 2.303 zł. Egzekucja należności prowadzona na wniosek pozwanego została umorzona postanowieniem Komornika Sądowego z 5 grudnia 2002 r., sygn. akt V Km 22/99. Postanowieniem z 30 stycznia 2012r. Komornik Sądowy zawiesił postępowanie egzekucyjne. Postanowieniem z 11 czerwca 2013 r. postępowanie egzekucyjne zostało zakończone, a powódka została obciążona kosztami egzekucyjnymi w kwocie

1.858,28 zł. Następnie pismem z 25 lipca 2013 r. Komornik Sądowy skierował do (...) Oddział w O. wezwanie do dokonywania potrąceń z emerytury powódki. Z uwagi zaś na fakt, że wyrok zapadł w dniu 3 grudnia 1997 r., jej zdaniem wierzytelność objęta przedmiotowym tytułem wykonawczym uległa przedawnieniu.

Pozwany K. A. wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, iż powódka przez szereg lat uchylała się od zaspokojenia roszczeń pozwanego wynikających z wymienionego w pozwie tytułu. Natomiast o braku spełnienia przesłanki na którą powołuje się powódka świadczą podejmowane czynności przez komornika.

Wyrokiem z 17 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 grudnia 1997 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział I Cywilny wyrokiem w sprawie o sygn. akt I C 1277/96 zasądził od powódki M. A. na rzecz pozwanego K. A. kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 1993 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.303 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokowi temu nadana została klauzula wykonalności w dniu 18 sierpnia 1998 r.

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy wierzyciel K. A. wszczął w dniu 20 listopada 2001 r. postępowanie egzekucyjne, które prowadzone było przez Komornika Sądowego Rewiru V przy Sądzie Rejonowym w (...), sygn. akt V Km 22/99. Postanowieniem z 5 grudnia 2002 r. Komornik umorzył przedmiotowe postępowanie egzekucyjne z uwagi na jego bezskuteczność.

Następnie pozwany, w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy, wszczął postępowanie egzekucyjne, które prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie J. B. pod sygn. akt Km 2043/11. Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2012 r. Komornik zawiesił postępowanie, zaś ostatecznie zostało ono umorzone postanowieniem z 11 czerwca 2013 r.

Obecnie, w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy, toczy się postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 1018/13, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie J. B., w którym w dniu 25 lipca 2013 r. egzekucja skierowana została do świadczeń emerytalnych powódki M. A..

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Nie nastąpiło bowiem wskazywane przez powódkę zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie stwierdzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 grudnia 1997 r. nie może być egzekwowane. Zdaniem Sądu I instancji nie doszło do przedawnienia roszczenia wynikającego z przedmiotowego tytułu, bowiem przed upływem terminu przedawnienia wierzyciel podejmował czynności zmierzające do jego wyegzekwowania przed komornikiem jako organem powołanym do egzekwowania roszczeń tego rodzaju, co przerywało bieg przedawnienia i skutkowało tym, że dziesięcioletni termin przedawnienia biegł na nowo. Dlatego stosownie do art. 117 § 2 k.c. w zw. z art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. brak było podstaw do uwzględnienia powództwa.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości powódka zarzucając w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, że pozwany przed upływem terminu przedawnienia wszczął ponowne postępowanie egzekucyjne. Wskazując na powyższy zarzut powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu powódka wskazała, iż komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 823 k.p.c. i zwrócił wierzycielowi tytuł wykonawczy postanowieniem z dnia 11 czerwca 2013 r. Zatem dopiero po tej dacie wierzyciel mógł ponownie wszcząć postępowanie egzekucyjne. Skoro postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte po upływie terminu przedawnienia, to wniosek o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności był uzasadniony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Przedawnienie w większości wypowiedzi doktryny jest uważane za zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania, w niektórych jest zaś traktowane jako niemożność egzekwowania (por. Tadeusz Żyźnowski, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX 2014).

Stosownie do art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Z niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, iż roszczenie pozwanego o zapłatę przez powódkę zostało stwierdzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 grudnia 1997 r., a wierzyciel trzykrotnie wszczął postępowania egzekucyjne.

Pierwsze z postępowań zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 5 grudnia 2002 r. Data wszczęcia drugiego postępowania egzekucyjnego nie została przez Sąd Rejonowy ustalona wobec braku w aktach sprawy dowodów na tę okoliczność. Z czynności egzekucyjnych podejmowanych w toku tego postępowania wynika jednak, iż zostało ono wszczęte przed upływem lat dziesięciu od umorzenia pierwszego postępowania egzekucyjnego, a zatem przed 5 grudnia 2012 r. Wcześniej bowiem tj. w dniu 30 stycznia 2012 r. postępowanie zostało zawieszono.

Istotne dla rozstrzygnięcia zasadności roszczenia powódki zgłoszonego w niniejszej sprawie jest postanowienie komornika z 11 czerwca 2013 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Podstawą umorzenia tego postępowania był art. 823 k.p.c. Z przepisu tego wynika, iż postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania - od ustania przyczyny zawieszenia.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego umorzenie ex lege postępowania egzekucyjnego powinno wywoływać - przy powołaniu się na przepis art. 182 § 2 k.p.c. - ten efekt prawny, że złożony wniosek o wszczęcie egzekucji nie może wywierać już żadnych skutków prawnych (także w zakresie biegu egzekwowanego roszczenia), jakie ustawa wiąże ze złożeniem takiego wniosku (wyrok z 14 kwietnia 2011r., IV CSK 439/10, LEX nr 1108491).

Do skutków prawnych umorzenia postępowania egzekucyjnego ex lege stosuje się zatem odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. Wynika z niego, iż umorzenie postępowania zawieszono w pierwszej instancji nie pozbawia powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 2009 r., IV CSK 244/09, niepubl.). Zatem odpowiednie zastosowanie tego przepisu do postępowania egzekucyjnego prowadzi do wniosku, iż umorzenie postępowania egzekucyjnego, uprzednio zawieszono, ma ten skutek, że wniosek ten nie wywołuje żadnych skutków jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem. Tym samym wniosek o wszczęcie egzekucji skierowany do komornika jako czynność przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń pieniężnych, nie powoduje w tej sytuacji przerwy biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 k.c. W tej sytuacji, zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego, termin przedawnienia upłynął w grudniu 2012r. Zatem wniosek wierzyciela złożony do komornika sądowego w 2013r. (na co wskazuje sygnatura akt postępowania egzekucyjnego Km 1018/13) został złożony po upływie terminu przedawnienia roszczenia pozwanego stwierdzonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 3 grudnia 1997r.

Tym samym po powstaniu tytułu wykonawczego zaistniało zdarzenie w postaci przedawnienia roszczenia, wskutek którego zobowiązanie powódki wygasło i w związku z tym nie może być egzekwowane.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł, jak w wyroku.